

UCZELNIANY SYSTEM DOSKONALENIA I ZAPEWNIENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

Cele i przedmiot Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia

§ 1

Od roku akademickiego 2012/2013 w Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, zwanym dalej Uniwersytetem, funkcjonuje Uczelniany System Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia, w skład którego wchodzi Uczelniany Zespół Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowe Zespoły Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.

§ 2

Zasadniczymi celami Systemu, o którym mowa w § 1, jest:

- 1) zapewnienie wysokiej jakości kształcenia,
- 2) stymulowanie ciągłego doskonalenia i zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie oraz doskonalenia programów kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów,
- 3) podnoszenie rangi pracy dydaktycznej oraz budowanie etosu nauczyciela akademickiego,
- 4) gromadzenie i upowszechnianie informacji na temat efektów kształcenia studentów, poziomu wykształcenia absolwentów oraz efektów kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych,
- 5) współpraca z Radą Uczelnianą Samorządu Studenckiego oraz Radą Samorządu Doktorantów,
- 6) współpraca z interesariuszami zewnętrznymi uczestniczącymi w procesie tworzenia programów studiów, określania efektów kształcenia oraz ich weryfikacji.

§ 3

W ramach Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia ocenie podlegają:

- 1) koncepcje kształcenia na poszczególnych kierunkach i ich zgodność z misją i strategią Uniwersytetu oraz celami określonymi w strategii jednostek,
- 2) plany studiów i programy kształcenia oraz efekty kształcenia,
- 3) proces kształcenia, w tym organizacja i warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych,
- 4) kariera zawodowa absolwentów oraz opinia pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej,
- 5) jakość obsługi administracyjnej procesu dydaktycznego,
- 6) warunki socjalne studentów i doktorantów, w tym możliwości uzyskania stypendiów oraz dostęp do domów studenckich,
- 7) mobilność studentów i doktorantów,
- 8) procesy sprzyjające umiędzynarodowieniu działalności dydaktycznej i naukowej jednostek uczelnianych oraz wdrażanie wyników współpracy z zagranicznymi instytucjami akademickimi/naukowymi w realizacji i doskonaleniu programów kształcenia,

- 9) akty prawne regulujące proces kształcenia oraz sprawy socjalne studentów i doktorantów,
- 10) system nagradzania nauczycieli akademickich, doktorantów i pracowników administracyjnych związanych z procesem dydaktycznym,
- 11) opracowane przez podstawowe jednostki organizacyjne procedury potwierdzania efektów uczelnia się,
- 12) inne zadania wynikające z rozwoju europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego.

§ 4

1. Uczelniany Zespół Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia nadzoruje prace Wydziałowych Zespołów Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.
2. Ogólny nadzór nad Uczelnianym Zespołem Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia sprawuje Prorektor ds. Dydaktyki i Kształcenia Podyplomowego, a nad Wydziałowymi Zespołami Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia – właściwi Dziekani.

Struktura Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia

§ 5

1. Uczelniany Zespół Doskonalenia i Zapewnienia jakości Kształcenia składa się z:
 - 1) przewodniczącego, powołanego spośród profesorów i doktorów habilitowanych,
 - 2) sekretarza, powołanego spośród nauczycieli akademickich,
 - 3) członków, po jednym przedstawicielu z:
 - a) każdego z wydziałów spośród nauczycieli akademickich,
 - b) samorządu studenckiego, delegowanego przez Radę Uczelnianą Samorządu Studenckiego,
 - c) samorządu doktorantów, delegowanego przez Radę Studentów Doktorantów,
 - d) Senackiej Komisji ds. Dydaktyki,
 - e) Senackiej Komisji ds. Rozwoju Kadr Naukowych,
 - 4) przewodniczących Wydziałowych Zespołów Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia,
 - 5) Pełnomocnika ds. Ankietyzacji,
 - 6) przedstawiciela Działu Promocji i Karier,
 - 7) przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych współpracujących z każdym z Wydziałów,
 - 8) innych delegatów wyznaczonych przez przewodniczącego Uczelnianego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.
2. Członków Uczelnianego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia, w tym przewodniczącego powołuje Rektor na okres kadencji organów UMP.

§ 6

Zadania Uczelnianego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia:

- 1) stałe i systematyczne monitorowanie realizacji i poziomu kształcenia wszystkich modułów zajęć,

- 2) weryfikacja i doskonalenie planów i programów studiów, m.in. poprzez aktualizowanie nauczanych treści i ich synchronizowanie w obrębie poszczególnych modułów,
- 3) koordynowanie stałej pracy jednostek z otoczeniem społeczno-gospodarczym i badawczym, w tym z pracodawcami, w opracowywaniu koncepcji kształcenia na kierunkach studiów i ich realizacji,
- 4) inspiracja wszystkich stron – uczestników procesu dydaktycznego – do dbałości o wysokie standardy kształcenia,
- 5) rozwijanie i utrwalanie poczucia współodpowiedzialności nauczycieli akademickich, pracowników naukowo-technicznych oraz studentów i doktorantów za jakość i poziom zajęć dydaktycznych,
- 6) kształtowanie partnerskiej współpracy studentów, doktorantów, nauczycieli akademickich i pracowników naukowo-technicznych,
- 7) spełnianie zaleceń wynikających z wprowadzenia Polskiej Ramy Kwalifikacji i Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, z podkreśleniem efektów kształcenia,
- 8) przedstawianie Prorektorowi ds. Dydaktyki i Kształcenia Podyplomowego corocznych wydziałowych sprawozdań z efektów funkcjonowania systemu zarządzania jakością kształcenia.

§ 7

1. Wydziałowe Zespoły Doskonalenia i Zapewnienia jakości Kształcenia składają się z:
 - 1) przewodniczącego, powołanego spośród profesorów i doktorów habilitowanych,
 - 2) sekretarza, powołanego spośród pozostałych nauczycieli akademickich,
 - 3) członków, po jednym przedstawicielu z:
 - a) nauczycieli akademickich reprezentujących każdy z kierunków studiów prowadzonych na Wydziale, wybieranych spośród profesorów, doktorów habilitowanych oraz pozostałych nauczycieli akademickich,
 - b) samorządu studenckiego, delegowanego przez radę Uczelnianą Samorządu Studenckiego,
 - c) samorządu doktorantów, delegowanego przez Radę Studentów Doktorantów,
 - 4) członków Rad/Komisji Programowych – po 1 z każdego kierunku studiów,
 - 5) przewodniczących Rad Pedagogicznych – po 1 z każdego kierunku studiów,
 - 6) przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Wydziałem,
 - 7) innych delegatów wyznaczonych przez przewodniczącego Wydziałowego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.
2. Członków Wydziałowych Zespołów Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia powołują właściwi Dziekani na okres kadencji organów UMP.

§ 8

1. Do zadań Wydziałowego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia należy w szczególności:
 - 1) przegląd i analiza programów nauczania pod kątem ich zgodności z realizowaną koncepcją kształcenia,
 - 2) analiza badań ankietowych dotyczących jakości kształcenia i skuteczności osiągania zakładanych efektów kształcenia, przeprowadzonych wśród studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz interesariuszy zewnętrznych,

- 3) prowadzenie hospitacji zajęć dydaktycznych z uwzględnieniem ich zgodności z założonymi efektami kształcenia oraz stosowności wykorzystywanych metod i środków dydaktycznych do ich realizacji,
 - 4) opracowanie rezultatów przeprowadzonych badań jakości i efektów kształcenia,
 - 5) wdrażanie opracowanych procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia,
 - 6) koordynowanie prawidłowego funkcjonowania opracowanych procedur weryfikacji osiągania efektów kształcenia oraz ich analiza,
 - 7) analizowanie i publikowanie, co najmniej raz do roku na stronie www Uniwersytetu, wyników oceny jakości kształcenia oraz efektów kształcenia,
 - 8) przedstawianie Dziekanowi propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na Wydziale,
 - 9) przedstawianie Radzie Wydziału oraz Uczelnianemu Zespołowi Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia corocznych sprawozdań z efektów funkcjonowania systemu zarządzania jakością kształcenia na Wydziale,
 - 10) analiza sposobów i zasad oceniania studentów i doktorantów, w tym stosowanych kryteriów i procedur.
2. Pełnomocnik ds. Ankietyzacji przekazuje Wydziałowym Zespołom Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia wyniki analizy badań ankietowych jakości kształcenia celem wykorzystania ich do realizacji działań naprawczych oraz upowszechniania najlepszych praktyk dotyczących doskonalenia jakości oraz efektów kształcenia.

Instrumenty Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

§ 9

Realizacji zadań Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie służą:

- 1) formalna dokumentacja procesu dydaktycznego,
- 2) ankietyzacja studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz interesariuszy zewnętrznych,
- 3) hospitacje zajęć dydaktycznych,.

§ 10

1. Formalną dokumentację procesu dydaktycznego, o której mowa w § 9 pkt 1, stanowią:
 - 1) strategia rozwoju i misja jednostki,
 - 2) koncepcja kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów,
 - 3) kwalifikacje absolwenta – wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne,
 - 4) plany studiów i programy kształcenia,
 - 5) sylabusy poszczególnych modułów kształcenia,
 - 6) system punktów zaliczeniowych (ECTS),
 - 7) określenie wymagań egzaminacyjnych – efekty kształcenia,
 - 8) zakres wymagań formalnych stawianych pracom dyplomowym,
 - 9) obsada kadrowa jednostek organizacyjnych.

2. Strategia rozwoju jednostki powinna być formułowana autonomicznie, z uwzględnieniem polityki zapewnienia wysokiej jakości kształcenia oraz zbieżna z misją i strategią Uczelni.
3. Kwalifikacje absolwenta, obejmujące wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne powinny uwzględniać charakterystyki i profil kwalifikacji właściwy dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.
4. Plany studiów i programy kształcenia powinny być zgodne z Polską Ramą Kwalifikacji oraz uwzględniać uniwersalne charakterystyki efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 oraz charakterystyki drugiego stopnia na poziomach 6-8, a także wytyczne Senatu wydane na podstawie odrębnych przepisów.
5. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1 jest opracowywana, gromadzona i aktualizowana na bieżąco przez poszczególne Wydziały.
6. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 4)-9), aktualizowane w miarę potrzeb, są ogłaszane w formie dostępnej dla całej społeczności akademickiej poszczególnych Wydziałów przed rozpoczęciem roku akademickiego.
7. Za realizację obowiązków, o których mowa w ust. 5) i 6), odpowiada Dziekan.

§ 11

1. System oceny i zapewnienia wysokiej jakości kształcenia obejmuje wszystkie kierunki, poziomy, profile i formy studiów, a także studia podyplomowe oraz kursy dokształcające.
2. Ocena jakości kształcenia, wnioski i zalecenia formułowane będą w odniesieniu do poszczególnych kierunków studiów na trzech poziomach:
 - 1) poziom pierwszy – badania ankietowe studentów i doktorantów obejmujące zajęcia dydaktyczne, raporty kierowników odpowiedzialnych za realizację przedmiotów, kierowników jednostek organizacyjnych i Dziekanów z przeprowadzonych hospitacji,
 - 2) poziom drugi – ocena wewnętrzna kierunku studiów, przygotowana przez zespół powołany przez Dziekana, celem opracowania raportu samooceny w związku z zaplanowaną oceną zewnętrzną np. dla Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
 - 3) poziom trzeci – ocena wewnętrzna kierunków studiów, opracowana przez zespół powołany przez Dziekana, na podstawie opinii – materiałów zawartych w raporcie samooceny oraz spostrzeżeniach, uwagach i zaleceniach będących rezultatem prac zespołu, który przeprowadził zewnętrzną ocenę jakości kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.

§ 12

Podczas oceny jakości kształcenia zespół, o którym mowa w § 7 ust. 1, bierze pod uwagę wyniki badań ankiet studenckich, uwzględniając opinie studentów i doktorantów na temat:

- 1) strony organizacyjnej zajęć,
- 2) jasności wymagań i obiektywizmu ocen,
- 3) sposobu prowadzenia zajęć,
- 4) stosunku nauczyciela akademickiego do studentów i doktorantów oraz jego dostępność w ramach konsultacji,
- 5) ogólnej oceny zajęć.

§ 13

1. Badania prowadzone w formie ankiet mają na celu uzyskanie opinii studentów i doktorantów o prowadzonych zajęciach dydaktycznych oraz obsłudze procesu kształcenia, opinii pracowników o warunkach kształcenia, opinii pracodawców o kompetencjach absolwentów.
2. Badania ankietowe oceniające jakość kształcenia przeprowadzane są w systemie WISUS, mają charakter anonimowy i dowolny, a z tytułu wzięcia bądź niewzięcia udziału w badaniu respondentom nie grożą jakiegokolwiek konsekwencje.

§ 14

Zasady tworzenia i przeprowadzania badań ankietowych oraz przeprowadzania hospicacji dydaktycznych zostaną określone w drodze zarządzenia Rektora.

§ 15

Raporty samooceny oraz ocena zewnętrzna, o których mowa w § 11 ust. 2 pkt 2) winny stanowić przedmiot dyskusji Rady Wydziału oraz podlegać przyjęciu na jej posiedzeniu. Wnioski i zalecenia z raportów oraz ocen zewnętrznych przedstawia się na posiedzeniu Senatu.

Parametry ilościowe

§ 16

1. Uzpełnieniem opisowej oceny jakości kształcenia powinien być zestaw wskaźników liczbowych, którymi są:
 - 1) stosunek liczny nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe kierunku studiów do liczby studentów na tym kierunku,
 - 2) liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na danym kierunku:
 - a) uczestniczących w realizacji krajowych projektów badawczych,
 - b) realizujących projekty badawcze w ramach programów międzynarodowych,
 - 3) łączna liczba godzin języków obcych – na kierunku,
 - 4) liczba studentów studiujących w trybie indywidualnego programu studiów – na kierunku,
 - 5) liczba uczestników seminariów dyplomowych pozostająca pod opieką jednego nauczyciela akademickiego (maksimum, minimum, przeciętna) – na kierunku,
 - 6) liczebność grup – (maksimum, minimum, przeciętna) na poszczególnych latach studiów każdego kierunku,
 - 7) tygodniowa liczba godzin zajęć obowiązkowych studenta na poszczególnych latach studiów stacjonarnych każdego kierunku,
 - 8) łączna liczba godzin zajęć obowiązkowych na studiach niestacjonarnych na kierunku,
 - 9) udział procentowy studentów studiujących w uczelniach zagranicznych w ramach międzynarodowych programów współpracy akademickiej, w ogólnej liczbie studentów danego kierunku,

- 10) udział procentowy godzin przedmiotów do wyboru w ogólnej liczbie godzin zajęć programowych na kierunku studiów.
2. Dziekan, w terminie do dnia 30 listopada każdego roku akademickiego, przekazuje Prorektorowi ds. Dydaktyki i Kształcenia Podyplomowego informacje o osiągniętych przez Wydział w poprzednim roku akademickim wskaźnikach, o których mowa w ust. 1. Informacje są sporządzane według stanu na dzień 30 września.
3. Dziekan informuje Radę Wydziału o osiągniętych przez Wydział w poprzednim roku akademickim wskaźnikach, o których mowa w ust. 1.

Wykorzystanie wyników ocen

§ 17

Wyniki ocen jakości kształcenia są wykorzystywane do:

- 1) stałego doskonalenia treści programowych i warunków realizacji procesu dydaktycznego, także w kontekście ich dostosowywania do wymogów zmieniającego się rynku pracy,
- 2) formułowania okresowych ocen pracowników,
- 3) prowadzenia polityki kadrowej,
- 4) nagradzania pracowników,
- 5) działalności marketingowej Uniwersytetu.

§ 18

1. Wyniki ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych są jawne, z wyłączeniem danych osobowych, które są poufne.
2. Dziekan podaje wyniki, o których mowa w ust. 1 do wiadomości zainteresowanemu nauczycielowi akademickiemu, jego przełożonemu oraz odpowiedniemu Prodziekanowi i Wydziałowej Komisji Oceniającej.

§ 19

Rady Wydziałów, przynajmniej raz w roku akademickim, omawiają sprawy doskonalenia jakości kształcenia oraz formułują i przyjmują strategię poprawy jakości kształcenia na zorganizowanych w tym celu posiedzeniach, wykorzystując informacje zgromadzone przez Wydziałowe Zespoły Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.